

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Петрова Петрова-Сапунджиева

от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“,

член на научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование **4. Природни науки, математика и информатика**, професионално направление **4.4. Науки за Земята**, научна специалност „Дистанционни изследвания на Земята и планетите“, за нуждите на секция „Дистанционни изследвания и ГИС“

1. Данни за процедурата на конкурса

Конкурсът за академична длъжност „доцент“ е публикуван в ДВ бр. 82 от 07.10.2025 г. За участие в конкурса е подал документи само един кандидат – д-р Милен Русев Чанев, главен асистент в секция „Дистанционни изследвания и ГИС“ в ИКИТ-БАН. Съгласно заповед № 124 / 13.11.2025 г. на Директора на ИКИТ – БАН са определени съставът на научното жури и датата на първото заседание на научното жури – 15.01.2026 г. Настоящото становище е изготвено на основата на решенията от първото заседание.

Изчерпателната и добре подредена документация, представена от кандидата, позволява изготвянето на аргументирано становище относно неговата научно-изследователска дейност и изпълнението на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в република България (ЗРАСРБ) и Правилника за приложението му, Правилника за условията и реда за придобиване и заемане на академични длъжности в БАН и Правилника за приложение на ЗРАСРБ на Института за космически изследвания и технологии – БАН.

Гл. ас. д-р Милен Чанев е изпълнил Минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно изискванията по чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ и е в съответствие с Правилника на БАН за условията и реда на придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в област на висше образование 4 – Природни науки, математика и информатика, ПН 4.4. Науки за Земята. Постигнатият брой точки от кандидата надвишава минималните изискуеми точки по Закона и правилниците към него.

2. Биографични данни за кандидата

Милен Чанев е роден на 04.06.1986 г. в гр. Карнобат. Средното си образование завършва в професионална гимназия по дървообработване „Георги Кондолов“ – гр. Бургас през 2006 г. През 2011 г. завършва ОКС „бакалавър“ във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, специалност „География“ с педагогическа правоспособност. През 2013 г. завършва ОКС „магистър“ в СУ „Св. Климент Охридски“ със специалност „Физическа география и ландшафтна екология“, а през 2018 придобива втора магистърска степен в Тракийски университет – Стара Загора в специалност „Биологично земеделие“. В периода 2019-2022 г. Милен Чанев е редовен докторант в ИКИТ-БАН. На 25.10.2022 г. му е присъдена ОНС „доктор“ по Дистанционни изследвания на Земята и планетите след защита на дисертационен труд на тема „Определяне на биомаса и добива на посеви от лимец, отглеждани в условия на биологично земеделие, чрез дистанционни методи“. Кандидатът е приложил към документацията автореферат на дисертационния труд за придобиване на ОНС „доктор“ (група показатели А).

От 2009 година досега Милен Чанев е натрупал богат професионален опит – полеви експерт в екип по съставяне на ОВОС в Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН (2009-2012); учител по география по заместване в НУМСИ „проф. Панчо Владигеров“ (2013); екскурзовод в Емералд травел (от 2014 до 2021), през което време за кратко е упражнявал длъжностите: - Експерт „Биологично разнообразие, защитени зони и защитени територии“ (2014 г в РИОСВ-Бургас), - Старши инспектор – ЕКООС (2014-2016 в община Бургас), - Горски инспектор (2016-2018 в РДГ-гр. Бургас). От 2018 до 2022 г. е бил на длъжност „асистент“ в Институт по земеделие – Карнобат. През 2020 г. заема за кратко длъжността Неключов експерт – ръководител на екип в Проект - Анализи и проучвания на видовете птици в България, предмет на докладване съгласно чл. 12 от Директивата за птиците (2009/147/ЕО). От 2021 до 2024 г. е Полеви експерт (Мониторинг на пролетна и есенна миграция на птиците) в Чухал ЕООД. Към настоящия момент основната заемана от Милен Чанев длъжност е „главен асистент“ в ИКИТ-БАН – Секция „Дистанционни изследвания и ГИС“ (от 2022), като междуременно е и хоноруван преподавател в катедра „География“ на ВТУ (от 2023), Неключов експерт – ръководител на екип – Определяне на специфични цели и мерки на защитени зони от мрежата натура 2000 в Дикон груп (от 2025) и Водач на групи в Адвенчър Тийм България ООД (също от 2025).

Всичко това показва, че професионалното развитие и академичната кариера на Милен Чанев са естествено продължение на неговото образование и са в съответствие със сферата на научното направление на обявения конкурс.

3. Описание на научните трудове

Гл. ас. д-р Милен Чанев е представил в документацията внушителен списък от публикации – 52 бр., както и списък с публикациите за придобиване на ОНС „доктор“ – 3 бр.). В справката с научни и наукометрични критерии и изисквания при оценка на кандидатите за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности са включени 36 публикации. От тях половината (18 бр) са научни публикации в издания, реферирани и индексирани от WoS или Scopus (5 от група В.4 и 13 от група Г.7). Разпределени по квартали съотношението е: 4 – в Q1 и 2 – в Q4. Общо 10 от публикациите са в издания с SJR Rank (Scopus), а 7 – в издания с JCR-IF (Web of Science). От представените 36 научни трудове по-голямата част (28) са на английски език, а 8 са на български език (попадащи в група Г.7 – раздел *научни публикации в рецензирани издания, неиндексирани в Scopus или WoS*).

Повечето от публикациите по конкурса са доклади или научни статии, представени на академични форуми в периода 2020-2025 г. Две от публикациите са глави от колективни монографии (група Г.8) и са на английски език. Всички представени в наукометрията публикации са съавторски, като на 15 от тях Милен Чанев е водещ автор, а на 9 от тях е на второ място в съответния авторски колектив. Това свидетелства за съществен личен принос при разработването на научните резултати и развитието на разглежданата научна проблематика.

Милен Чанев е представил данни за 16 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове (група показатели Д).

Изложеното по-горе е показател за високото качество на научната продукция и разпознаваемостта на кандидата като изследовател в световната и национална академична общност.

Впечатляваща е и проектната дейност, която описва Милен Чанев в документацията. Отбелязва участието си в 14 проекта, от които 9 са научно-изследователски. Всички те пряко кореспондират с неговата професионална дейност и с научните му интереси, както и с научното направление на обявения конкурс.

4. Научни приноси

Приемам напълно изведените от кандидата научни и научно-приложни приноси. Считаю, че те са добре формулирани. Кандидатът коректно е посочил публикациите, отнасящи се към всеки от приносите, което им придава още по-голяма стойност. Като най-значими приноси може да се открият следните:

1. Създадена е методология за изследване на посеви от житни култури, отглеждани в условията на биологично земеделие с помощта на аерокосмически методи в комбинация с географски информационни системи (ГИС).

Проучванията са проведени в пределите на Горнотракийската низина (В4.1, Г7.17, Г7.18) и по-конкретно, в землището на с. Бяла река, община Първомай (В4.2, Г7.2, Г7.15, Г7.21, Г7.24). Експерименталната част обхваща няколко вегетационни години, което свидетелства за методичност и целенасоченост в изследванията и потвърждава техния практико-приложен характер и приносното им значение.

След проведените експерименти са установени кои вегетационни индекси, и от кои сателитни данни, са най-подходящи за мониторинг на добивите от житни култури, отглеждани в условията на биологично земеделие. Въз основата на данни от проведен експеримент с БЛА е установено при коя фенологична фаза и кои вегетационни индекси от БЛА са най-подходящи за мониторинг на наземната биомаса и добива.

2. Приложени и използвани са данни от фенокамера за мониторинг на житни култури в конвенционалното земеделие (публикации Г7.12, Г7.13, Г7.14), както за цялата страна, така и конкретно за района на Карнобат. Последователността в проучванията в съседни години е предпоставка за успешен резултат от приложението на събраните и обработени данни.

3. Използвани са оптични и радарни сателитни данни за мониторинг в конвенционалното земеделие и моделиране на растителна биомаса в селското и горското стопанство, както и мониторинг на околната среда, вкл.: - приложение на дистанционни методи за мониторинг на популациите на диви животни в зоологията (Г7.1; Г7.19;); - приложение на дистанционни методи и ГИС в горската екология (Г7.20); - приложение на дистанционни методи за наблюдаване на климатичните изменения (Г7.5); - оценка на евапотранспирацията и водната продуктивност на посеви чрез използване и интегриране на различни сателитни данни (Г7.23) – тези резултати са отразени и в две глави от колективни монографии, на които Милен Чанев е водещ автор (Г8.1 и Г8.2).

4. Успешно са приложени аерокосмически методи, чрез които са създадени цифрови модели на археологически обекти. Проучена е възможността за използване на различни видове вегетационни индекси, генерирани по сателитни данни за установяване и мониторинг, както на разкрити, така и на неразкрити археологически обекти, а така също и за тяхното идентифициране (Г7.8, Г7.11, Г7.16 и Г7.26).

5. Създадена е геобаза данни за мониторинг на качеството на въздуха и инсталиране на национална мониторингова мрежа IQAir в България. Създаване на мрежа с цел мониторинг на няколко показателя за качество на въздуха като CO₂ и фини прахови частици. Установени са зависимости между качеството на въздуха и заболяемостта от COVID-19 (Г7.4, Г7.9, Г7.22, Г7.27).

Редно е да се отбележи, че някои от изследванията имат пионерен характер при използването на БЛС в страната във връзка със земеделието:

- За първи път в България са проведени и документирани аерокосмически експерименти на производствени полета от житни култури, които са биологично сертифицирани. Чрез тези експерименти е тествана и усъвършенствана методология за изследване на посеви от житни култури, отглеждани в условията на биологично земеделие посредством аерокосмически методи в комбинация с географски информационни системи (ГИС).

- За първи път в Югоизточна Европа и България е проведен експеримент с фенокамера с цел фенотипиране и мониторинг на посеви от житни култури. След провеждане на експеримента е установено, че данните от Phenosam могат да помогнат при избора на най-добрия метод за запълване на празнини при сателитните данни, породени например от облачна покривка, а така също и за моделиране на биомаса от житните култури.

5. Заключение

На основата на всичко представено дотук убедено мога да заявя, че гл. ас. д-р Милен Чанев проявява качества на изграден учен с потенциал за високи научни постижения и в бъдеще. Неговата солидна научно-изследователска и проектна дейност е пряко свързана с тематиката и профила на обявения конкурс „Дистанционни изследвания на Земята и планетите“.

Постигнати са напълно и дори са надхвърлени задължителните изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно изискванията по чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ и е в съответствие с Правилника на БАН за условията и реда на придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в област на висше образование 4 – Природни науки, математика и информатика, ПН 4.4. Науки за Земята.

В заключение изразявам категорично положителния си вот ЗА присъждане на академичната длъжност „Доцент” на гл. ас. д-р Милен Русев Чанев.

Изготвил становището

/доц. д-р М. Петрова-Сапунджиева/